Kerstviering

Geboren om licht te brengen

Introductie op de viering

Kerstmis is een feest van licht in de duisternis. In ons land spreekt dit erg tot de verbeelding omdat het wordt gevierd als het net de kortste dag is geweest. De beleving van lange donkerte, helpt om het belang van licht te ervaren. Dit is letterlijk. Maar figuurlijk en voor vele mensen ook religieus, is de ervaring van geestelijke, emotionele duisternis, van afwezigheid van liefde, gezondheid, veiligheid en vrede. In een wereld waarin de duisternis van het leven werd gevoeld, werd Jezus geboren. Hij bracht geloof, hoop en liefde. Daarin zagen de mensen het licht doorschijnen. Christenen zien hierin het Licht van God.
Wij (het team van Houvast) geloven dat alle mensen zijn geboren om liefde, vrede, zorg en aandacht te brengen in een wereld vol duisternis. Deze kerstviering wordt verteld en gespeeld vanuit een schilderij en een tableau vivant. Het beeld is de stal met stalfiguren. Dit is een beeld dat de meeste leerlingen herkennen. Ze hebben het misschien thuis of het staat in de klas of de hal van de school. De afbeelding bij deze viering is het schilderij. Stuk voor stuk worden er figuren aangewezen en komt het schilderij tot leven. Ze stappen een voor een het podium op en de verteller vertelt het deel van het verhaal dat bij deze figuur hoort. De leerlingen die meespelen, hebben zelf geen tekst, maar beelden uit, wat verteld wordt.

Voorbereiding

- Zorg voor een podium, zodat de alle leerlingen van uit de zaal goed kunnen zien wat er gebeurt.
- Maak op het podium ruimte voor de stal met stalfiguren, het schilderij en aan een zijkant de herbergier en aan de andere het kampvuur voor de herders.
- Maak een schilderij van de afbeelding die bij deze viering hoort. Dat kan door deze zo groot mogelijk te printen, indien mogelijk in een lijst. Of door de afbeelding te projecteren. Dit schilderij staat bij aanvang van de viering op het podium. Het is de bedoeling dat alle leerlingen het schilderij kunnen zien.
- Mocht dit niet lukken, verwerk dan de afbeelding bv in een boekje waarin ook de liedteksten zijn opgenomen. Ander alternatief is de spelers op te stellen op het podium en hen het schilderij te laten uitbeelden.
- De opstelling van de stalfiguren en aanwezigheid van een stal is afhankelijk van de mogelijkheden en materialen die de school tot de beschikking heeft.
- De meest simpele versie is Maria met Jezus in haar armen, zittend op een krukje samen met Jozef in het midden te plaatsen. De os en ezel daarachter. De herders en eventueel schapen en de koningen aan weerszijden. De engelen achter de herders en de herbergier apart aan de kant.
- De contouren van een stal als decor zorgen voor de herkenbaarheid. Is dat niet mogelijk dan zorgt een grote zwarte doek achter de figuren ervoor dat het wat meer aangekleed is.
- De spelers stappen het podium op en gaan goed zichtbaar op hun plek staan in de stal. Oefen dit vooraf zodat de leerlingen weten wat er verwacht wordt.

Over muziek en zingen

- Een leerlingenkoor, dat goed heeft geoefend, helpt alle andere leerlingen tijdens de viering de liedjes te zingen. Misschien zijn er zelfs leerlingen die een muziekinstrument bespelen en mee kunnen doen.
  Oefen de liedjes in de klas. Gebruik hiervoor de links naar YouTube. De teksten vindt u als bijlage bij deze viering.
  Laat tijdens de viering alleen de muziek klinken en/of de tekst van de liedjes op de beamer. Toon geen video tijdens het kerstspel omdat dit erg afleidt.
- Zorg voor 'kerstsfeer' door de ruimte van te voren in te richten en met gedimd licht te werken.
- Eventueel extra; Vaak wordt bij de geboorte van een kind beschuit met muisjes gegeten. Dat kunt u na de viering in de klas doen.

Links naar de liedjes

De video's tonen filmpjes die jongere leerlingen aanspreken. Voor Midden- en Bovenbouw kan gekozen worden om alleen muziek te laten horen of een andere YouTube versie te zoeken.

Lied bij het aansteken van de kaarsen
Het kaarsenlied: van Marcel en Lydia Zimmer (tekst zie bijlage en wordt getoond op de video)
https://www.youtube.com/watch?v=10NnIj2w3I8&list=RD10NnIj2w3I8&start_radio=1

Suggesties in het geval van een aparte onderbouwviering
Heeft jullie school een onderbouwviering gebruik dan dit kaarsenliedje waarbij elke keer een kaars wordt aangestoken: (tekst zie bijlage en wordt getoond op de video)
https://www.youtube.com/watch?v=gP4d9Ud_ITY&list=RDgP4d9Ud_ITY&start_radio=1

Lied als het spel begint. Kies een van de twee.
Stille nacht, heilige nacht (1,43)
https://www.youtube.com/watch?v=alnIjEUoEpo&list=RDalnIjEUoEpo&start_radio=1

Komt allen te samen(2:10)
https://www.youtube.com/watch?v=FdaSpl2ea4M&list=RDFdaSpl2ea4M&start_radio=1

Het lied van de engelen tijdens het kerstspel
'Gloria in excelsis deo'
https://www.youtube.com/watch?v=C5aZ_vYiq3Q&list=RDC5aZ_vYiq3Q&start_radio=1

Lied na het spel
'Ga je mee op zoek naar het koningskind'
https://www.youtube.com/watch?v=_Uxy4bD54ec&list=RD_Uxy4bD54ec&start_radio=1

Slotlied
'Laat het kerst zijn'
https://www.youtube.com/watch?v=CJ5ZDbGOv9I

Wat heb je nodig

- De afbeelding als schilderij.
- Indien mogelijk stal en/of groot zwart doek.
- Verkleedkleren voor Jozef, Maria, herders (eventueel schaapjes), engelen, koningen en herbergier, ezel en os.
- Een bankje of twee stoelen waar Jozef en Maria opzitten.
- Een pop als kindje Jezus en een kribje (voerbak met stro).
- Eventueel een vuurkorf of hout om een vuurtje te verbeelden (voor de herders).
- Een podium of ruimte waar iedereen goed kan zien wat er zich afspeelt.
- Geluidsinstallatie/ internet/ microfoon/ beamer/scherm (afhankelijk van de keuze die u maakt)
- 4 kaarsen en een grote kaars. En indien mogelijk een Adventskrans.

Rollen

- Verteller (leerkracht of voorganger)
- Maria
- Jozef
- 3 of 4 Engelen
- 3 Herders
- 3 Koningen
- Eventueel schaapjes
- Herbergier
- Os
- Ezel

Taken

- 2 leerlingen (middenbouw/bovenbouw) voor het lezen van openings- en slotgebed/gedicht.
- 4 kaarsen en eventueel een adventskrans.
- 4 leerlingen die de kaarsen aansteken (bij de adventskrans)
- Een leerkracht om de kerstkaars aan te steken.

Liedteksten en links

Stille nacht, heilige nacht
https://www.youtube.com/watch?v=alnIjEUoEpo&list=RDalnIjEUoEpo&start_radio=1

Stille nacht, heilige nacht
Alles slaapt, sluimert zacht
Eenzaam waakt het hoogheilige paar
Lieflijk Kindje met goud in het haar
Sluimert in hemelse rust
Sluimert in hemelse rust

Stille nacht, heilige nacht
Herders zien 't eerst Uw pracht
Door der eng'len alleluja
Galmt het luide van verre en na
Jezus de redder ligt daar
Jezus de redder ligt daar

Komt allen te samen
https://www.youtube.com/watch?v=FdaSpl2ea4M&list=RDFdaSpl2ea4M&start_radio=1

Wij komen tezamen, onder 't sterreblinken
Een lied moet weerklinken voor Bethlehem
Christus geboren zingen de engelenkoren
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden, onze Heer

Drie wijzen met wierook, kwamen er van verre
Zij volgden zijn sterre naar Bethlehem
Herders en wijzen komen Jezus prijzen
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden, onze Heer

Kaarsenlied: Het is feest nu.
van Lydia en Marcel Zimmer
https://www.youtube.com/watch?v=10NnIj2w3I8&list=RD10NnIj2w3I8&start_radio=1

Het is nu feest, moet je horen,
de zoon van God is geboren.
Dus steken wij de kerstkaars dankbaar aan
en mogen in zijn licht nu verder gaan.

Kerst is vieren en kerst is blij zijn,
want Jezus is geboren.
Geluk en vrede voor alle mensen,
laat iedereen het horen. 2x

Kaarsenlied voor OB: 'Dank u wel voor de kaarsen.'
https://www.youtube.com/watch?v=gP4d9Ud_ITY&list=RDgP4d9Ud_ITY&start_radio=1

Dank U wel voor dit kaarsje
brandend in de nacht
als een teken van de vrede
al zo lang verwacht

Dank U wel voor de kaarsen
't zijn er nu al twee
want het licht dat u beloofde
wandelt met ons mee

Dank U wel voor de kaarsen
't zijn er nu al drie
voor het feest en mijn verlangen
dat ik u weer zie

Dank U wel voor de kaarsen
't zijn er nu al vier
Licht voor Jezus in ons midden
staat zijn kribbe hier?

Dank U wel voor dit kindje,
al zo lang verwacht
voor de vrede uit de hemel,
't licht in onze nacht

Gloria in Excelsis deo
https://www.youtube.com/watch?v=C5aZ_vYiq3Q&list=RDC5aZ_vYiq3Q&start_radio=1

Engelen door het luchtruim zweven
zongen zo blij zo wonderzacht
Heden is Gods zoon geboren
Die ons vrede op aarde bracht
Gloria in excelsis Deo

Zongen blij en wonder klare
want zoete kindje rein en teer
en de herders die er waren
knielden bij de kribbe neer.
Gloria in excelsis deo

Ga je mee op zoek naar het koningskind
https://www.youtube.com/watch?v=_Uxy4bD54ec&list=RD_Uxy4bD54ec&start_radio=1

Ga je mee op zoek naar het koningskind?
Ga je mee op zoek, want wie zoekt, die vindt.
Ga je mee op zoek naar het koningskind?
Want wie zoekt, die vindt!

Ga je mee op reis? Wie weet lang en ver.
Ga je mee op reis? Kijk, daar is de ster!
Ga je mee op reis? Wie weet lang en ver,
kijk daar is de ster!

We hebben die ster, daar in het westen gezien.
De mooiste van de mooiste, de lichtste bovendien.
Er is een kind geboren, een kind als nooit tevoren.
Een heel bijzonder koningskind misschien…

Ga je mee op zoek… tralalala…
Want wie zoekt, die vindt! (3x)

Laat het Kerst zijn
https://www.youtube.com/watch?v=CJ5ZDbGOv9I

Laat het Kerst zijn, laat het feest zijn
Jezus kwam voor jou en mij.
laat het Kerst zijn, laat het feest zijn,
voor iedereen van groot tot klein.

Zolang de kerstboom staat,
weet dan dat het gaat,
niet om sneeuw of sfeer
maar om zoveel meer.

Jezus kwam dichtbij,
als een kind zo klein,
Hij bracht kerstsfeer in ons hart.
Dus laat het Kerst zijn!

Het is zover,
de kaarsen branden en de openhaard knettert vrolijk
en ik ruik de zoete dennengeur
en we eten iets speciaals.

Het is zover,
Jingle Belles klinkt weer in de winkelstraat.
Ik kon vannacht niet slapen
en toch voel ik me super goed
want ik weet hoe Kerst is bedoeld.

Hier heb ik zolang op gewacht
Vandaag is de grote dag.
Het feest van Jezus kwam.
Laat het Kerst zijn....

Een heel gelukkig Kerstmis
dat heel speciaal en echt is
want Jezus is geboren
kwam ook voor jou
Laat het Kerst zijn....

Kerstviering

‘Geboren om licht te brengen’

Woord van welkom *door directeur of leerkracht*	Naar eigen inzicht
Openingsgebed *door een leerling* Als je de woorden ‘Goede God’ en in de laatste alinea ‘dat U hem geboren heeft laten worden’ weglaat, wordt het een gedicht.	Goede God, Als er een kind wordt geboren, is dat bijzonder. Het maakt de mensen blij. Een kind vertedert ons, het is nog zo klein en kwetsbaar. Een baby doet ons glimlachen. Vandaag vieren wij de geboorte van Jezus. Hij is geboren om hoop, liefde en vrede te brengen. Hij is geboren om een licht in de wereld te zijn. De wereld glimlacht naar baby Jezus. Goede God, wij zijn blij dat U hem geboren heeft laten worden en dat wij elk jaar weer mogen vieren, hoe belangrijk zijn komst is. Amen.
Opening met Adventskaarsen *door de verteller/voorganger:* *Alle leerlingen en team zingen* *4 leerlingen steken kaarsen aan en spreken een tekst uit.*	“In deze viering steken wij 4 kaarsen aan. De kaarsen van Advent. Advent duurde vier weken. Wij gingen op weg naar Kerstmis. Elke week kwam er een kaars bij. Elke kaars bracht wat meer licht. Elke kaars brengt ons dichter bij geboorte van Jezus. Zing een kaarsenlied. Link en tekst in bijlage liedjes. 1e kaars: “Ik steek deze kaars aan Het brengt licht in de wereld. Al lang voordat Jezus werd geboren vertelden mensen dat hij komen zou om Licht in de wereld te brengen.” 2e kaars: “Ik steek deze kaars aan. Het brengt licht in de wereld. We denken aan Jozef en Maria. Zij vertrouwden op God. Ze kregen een boodschap van Licht. Ze waren niet bang en gingen op weg. “

Een leerkracht steekt de grote Kerstkaars aan en spreekt de tekst uit. *In de laatste zin kun je 'en God' weglaten als dat jullie beter past.*	3e kaars: "Ik steek deze kaars aan. Het brengt licht in de wereld. We denken aan de herders die in het licht aan de hemel de engelen zagen zingen. Ze stonden op en gingen naar de stal. 4e kaars: "Ik steek deze kaars aan. Het brengt licht in de wereld. We denken aan de drie wijzen, de drie koningen. In het licht van de ster zagen zij het teken dat er ergens iemand was geboren die de wereld zou veranderen". Kerstkaars: "Ik steek deze kaars aan, de kaars van Kerstmis. Het feest dat licht brengt in de wereld. We denken aan Jezus, de brenger van het licht. Geboren om mensen en God dicht bij elkaar te brengen.
Alle leerlingen en team	*Zing het Openingslied. Zie bijlage links en teksten.*
Op het podium staat een schilderij en het decor van een stal. Over het schilderij hangt een doek. *Alle leerlingen die een stalfiguur uitbeelden staan niet zichtbaar achter het podium.* *Tijdens het zingen gaat de projectie van het schilderij aan of haalt de verteller de doek van het schilderij.*	Als dit niet lukt op uw school, is een alternatief dat de spelers het schilderij uitbeelden. Zij staan als de viering begint nog achter een scherm of gordijn, zodat het schilderij kan worden onthuld tijdens het openingslied.

De verteller begint met het verhaal.	"Zie hier het verhaal van Kerstmis. Er zijn heel veel schilderijen van gemaakt. Dat doen schilders al meer dan 2000 jaar en nu nog. Dit is misschien wel het bekendste verhaal uit de Bijbel. De geboorte van Jezus.
wijst Maria en Jozef aan.	Ik neem jullie mee naar een tijd meer dan 2000 jaar geleden. In die tijd leefden Maria en Jozef in Nazareth. Ze zijn al een tijd samen. Maria is zwanger. Niet van Jozef. Daar schrok hij eerst wel van. Hij vond het niet oké maar er kwam een engel bij hem, met een boodschap van God. De engel vertelde dat Maria gekozen was door God om zijn kind te krijgen. Jozef beloofde voor dat kind te zorgen als zijn vader.
De ezel wordt aangewezen	Maar nu is er een oproep gekomen. Een bevel van de keizer. Iedereen moet naar de plaats gaan waar hun familie vandaan komt. Voor Jozef is dat Bethlehem. Maria heeft al een heel dikke buik, het kindje kan elk moment geboren worden. Ze gaan samen op weg. Jozef heeft zijn ezel meegenomen, zodat Maria daarop kan zitten. Maar met zo'n dikke buik is dat niet gemakkelijk. Ze stapt vaak even af om zelf een stukje te lopen.
Maria, Jozef en de ezel komen op het podium, blijven even vooraan midden op het podium staan.	Als ze eindelijk in Bethlehem zijn aangekomen, gaat Jozef bij elke herberg naar binnen om te vragen of er een kamer vrij is. Nergens is er plaats. Er zijn zoveel mensen naar Bethlehem gekomen. Allemaal zoeken ze een plek om te slapen.
De herbergier komt op en gaat op zijn plaats staan. Aan de zijkant van het podium. *Daarna lopen ze naar de herbergier.*	Bij de laatste herberg begint Jozef de moed op te geven. Hoe moet dat nou, met Maria en de baby. De baby kan elk moment geboren worden. Ook in die laatste herberg is geen plaats.
Eerst schudt hij nee. Dan brengt hij zijn vinger naar zijn hoofd (goed idee) en wijst naar de stal.	Maar de herbergier heeft gezien dat Maria zwanger is. Hij heeft medelijden met hen. Opeens krijgt hij een idee. Hij heeft nog een stal verderop in het veld, buiten de stad. Hij stelt voor om naar die stal te gaan. Daar mogen ze slapen. Jozef, Maria en de ezel gaan de stal in. Het is niet ideaal, maar Maria en Jozef zijn er blij mee.
De herbergier blijft op zijn plek staan.	

De os wordt aangewezen.	Weet je van de os? Die hoort er ook bij in de stal. De os is de hele dag in het veld geweest.
De os stapt het podium op en loopt langzaam naar de stal en kijkt naar binnen. Hij is verbaasd. Dan gaat hij er bij/in zitten/liggen.	Hij loopt 's avonds terug naar de stal en gaat naar binnen. "Wat nu? Hij is niet alleen! Er is een ezel en een man en een vrouw. 'Nou ja, ik ga er maar bij liggen, denkt de os." Hij zoekt een plekje en valt in slaap.
Maria legt het kindje in de kribbe.	Maar dan hoort hij het zachte gehuil van een baby. Wat ziet hij? In zijn voederbak ligt een kindje!
De herders worden aangewezen.	Ken je het verhaal van deze mannen? Dat zijn de herders. Waarom staan de herders er ook bij in de stal? Nu luister maar.
De herders stappen het podium op. Ze gaan zitten bij het kampvuur. Eventuele schapen lopen mee.	Er zitten herders in het veld. Ze kijken naar de prachtige sterrenhemel. Ze moeten wakker blijven om hun schapen te beschermen tegen wilde dieren. Het is best lastig om niet in slaap te vallen. Sommige herders zingen een liedje en spelen op hun fluit om wakker te blijven. Maar dan opeens zijn ze allemaal klaar wakker. Ze schrikken. Ze horen muziek en ze zien de hemel oplichten. Wat is dat!?
Wijs de engel aan op het schilderij.	Ze horen engelen zingen. Ze zingen een feestlied. Wij kennen dit lied ook.
Tijdens het lied stappen de engelen op het podium en lopen zij 'met een omweg' naar de herders. Als ze durven is het mooi als ze daarbij ook een beetje bewegen als engelen bv dansend lopen.	*Zing het lied 'Gloria in excelsis Deo'* De engelen vertellen de herders dat ze naar de stal moeten gaan. Daar is een kindje geboren dat licht en vrede zal brengen. Ze hadden het ook al gehoord. Er zou een nieuwe koning komen, ook voor arme mensen zoals zij. "Jullie zijn de eerste die mogen gaan kijken", zeggen de engelen.

De herders en engelen lopen naar de stal en gaan op hun plek staan.	De herders staan op en volgen de engelen naar de stal. Daar knielen ze bij het baby'tje neer.
De herbergier loopt naar de stal en gaat erbij zitten.	Maria en Jozef blijven een tijdje in de stal. De os geeft warmte en het is er goed. De herbergier is nieuwsgierig en gaat in de stal kijken. Hij is zo blij met wat hij ziet.
Wijs de ster aan. *Als er een ster gemaakt is, kan deze nu bij de stal worden geplaatst.*	In de nacht dat Jezus is geboren is er iets bijzonders gebeurd. Er is een nieuwe ster bijgekomen, veel feller dan alle andere sterren. Iedereen kan deze ster zien, ook al wonen ze ver weg.
Wijs de drie koningen aan op het schilderij. *De drie koningen stappen het podium op en lopen zoekend rond. Ze overleggen en staan soms stil en kijken in het rond.*	Je hebt ze natuurlijk allang gezien. Dacht je al waarom wordt hun verhaal nog niet verteld? Het zijn drie wijze mannen. We noemen ze meestal de drie koningen. Ze heten Melchior, Balthasar en Caspar. Waarom zijn zij in de stal? Ze zijn heel geleerd en hebben veel verstand van sterren. Ze komen uit het oosten en hebben die felle ster gezien. Ze weten dat deze ster een teken is. Er is iets bijzonders gebeurd. Het was voorspeld. De ster is een teken dat er ergens een koning is geboren, weten ze. Ze willen dat onderzoeken en nemen alle drie een cadeau mee voor een koning; mirre, wierook en goud.
De koningen blijven lopen en rondkijken tijdens het zingen.	*Zing het lied: 'Ga je mee op zoek naar het koningskind'*
De drie koningen kijken naar de ster en wijzen ernaar. *De koningen lopen naar de stal.*	Ze gaan eerst naar het paleis van Herodes, de koning van het land. Maar daar is geen baby geboren en ze vertrouwen die koning helemaal niet. Ze zijn daar snel weggegaan, zonder te zeggen waarheen. Ze zoeken de ster. Die staat er nog steeds en lijkt te bewegen. Ze volgen de ster. Hij blijft hangen boven een veld. Wat een vreemde plaats voor een koning. Dit is geen paleis maar een stal.

	De koningen stappen in de stal en zien het gelijk. Er is iets bijzonders aan de hand met dit kind. Dit is geen gewone koning maar ook niet zomaar een baby. Ze knielen neer. Ze geven hun cadeaus aan Jozef.
Alle spelers blijven staan in de stal	Dan gaan ze allemaal weer naar hun eigen huis. Er is iets anders. Ze voelen het. Hun hart is vol liefde en licht. Ze willen dat doorgeven aan iedereen die ze tegenkomen. Zo brengen ze licht in de wereld. Het gaat door. Nog steeds brengen mensen licht in de wereld om hen heen. Ze geven liefde, zorg en vrolijkheid aan mensen die het moeilijk hebben. Laten ook wij proberen het licht van Kerstmis mee te nemen en door te geven aan de mensen die we tegenkomen.
Slotgebed *door leerling(en)* *Door 'Goede God en Amen' weg te laten en het woord 'bidden' te vervangen door 'denken aan' kun je er een gedicht van maken.*	"Goede God, In het licht van Jezus' geboorte willen het goede wensen aan onze klasgenoten en vriendjes onze leerkrachten onze vader, moeders, opa's en oma's aan alle mensen die wij kennen maar ook die we niet kennen aan armen en aan rijken. In het licht van Jezus willen wij bidden Voor hen die het moeilijk hebben voor hen die ziek zijn voor hen die onderdrukt worden voor hen die in oorlog moeten leven voor hen voor wie niemand meer bidt. Help ons steeds het licht te vinden en in ons hart te bewaren. Help ons het licht van Kerstmis door te geven en steeds het goede te doen. Laat Kerstmis een feest van licht zijn Laat Kerstmis een feest zijn zonder ruzie of geweld. Laat het ons lukken" Amen
Afsluiting van de viering gesproken door directeur/verteller	We blijven zoeken naar het licht. We blijven ons dit verhaal, dit feest herinneren. Het verhaal waarin iedereen er bij hoort en in de stal mag komen. Het feest van liefde en licht in een wereld waarin het donker en verdrietig was. We doen ons best aardig te zijn voor elkaar. We hopen dat het op Kerstmis overal op aarde even vrede mag zijn.
	Zing het slotlied: Laat het kerst zijn